

DETERMINATIE

Waterpieper en oeverpieper

Deze twee soorten werden tot circa 20 jaar geleden gezien als twee ondersoorten van één soort; dat is nu wat lastig meer voor te stellen... Hoewel de meeste eenvoudig zijn te herkennen, kan vooral een oeverpieper in extreem goed ontwikkeld zomerkleed in het voorjaar aanleiding tot verwarring geven met een normale waterpieper in zomerkleed. Beide soorten verschillen van graspieper door onder andere groter formaat, langere snavel, donkere poten, minder gestreepte bovendelen en donkere teugelstreep.

Kenmerken

Stuit

- Waterpieper heeft bruinachtige bovendelen in alle kleden waarbij de stuit duidelijker bruin is, bij oeverpieper zijn de bovendelen inclusief de stuit gelijkmatig olijf-groenbruin tot grijsbruin. De stuit van oeverpieper is nooit duidelijk bruin.

Koppatroon

- Waterpieper heeft een meer sprekend koppatroon met altijd een brede, duidelijke witte wenkbrouwstreep. Bij oeverpieper is de wenkbrouwstreep zelden goed ontwikkeld, zeker in winterkleed, en daardoor valt de lichte oogring meer op.

Staartpatroon

- De buitenste staartpennen van waterpieper vertonen helder wit (zoals bij de meeste piepers), bij oeverpieper is dat bruingrijsachtig, zelden witachtig.

Onderdelen

- Waterpieper heeft wittere onderdelen met gemiddeld scherpe donkere streping. oeverpieper heeft in winterkleed een groezelige groenbruine grondkleur van borst en flank waarop de donkere streping wat diffuus uitwaaiert. Als geheel zien de onderdelen bij oeverpieper er een stuk donkerder uit dan bij waterpieper.

Zomerkleden

- Waterpieper krijgt ongeveer vanaf april een blauwgrijze kop en een roze borst. De streping op de onderdelen vermindert aanzienlijk en de meeste hebben alleen nog wat streping op de zijborst en flank. Oeverpiepers uit Scandinavië (ondersoort littoralis) ontwikkelen ook een variabel zomerkleed waarbij de beste op waterpieper gaan lijken inclusief een soms goed ontwikkelde wenkbrouwstreep. De blauwgrijze kop bij oeverpieper is niet scherp begrensd met de bovendelen, maar het grijs loopt enigszins door op de bovendelen (bij waterpieper scherp begrensd met bruine mantel). De borst van oeverpieper is donkerder roze-oranje en de flank is zelfs bij extreme exemplaren zwaarder gestreept dan bij een normale waterpieper.

Geluid

De roepen van beide soorten zijn extreem gelijkend en in principe niet bruikbaar voor determinatie.

Wetenswaardigheid

Hoewel ogenschijnlijk nauw verwant hebben beide soorten een totaal verschillende verspreiding qua broedgebied en biotoopkeuze, het hele jaar door! Waterpie-

per broedt op bergweiden in Midden- en Zuid-Europa, vaak boven de boomgrens en overwintert op vochtige weiden en moerasachtige gebieden in het binnenland. Waterpieper is daarmee de enige (in principe) bergvogel die overwintert op zeeniveau en ook nog in West-Europa, dus tot ver ten noorden van de broedgebieden! Oeverpieper broedt aan rotskusten en overwintert eveneens aan kusten veelal ten zuiden van de broedgebieden, maar de Britse populatie (ondersoort petrosus) verplaatst zich maar weinig.

Oeverpieper is zeer zeldzaam in het binnenland! Waterpieper komt sporadisch aan de kust voor maar vermijdt waar mogelijk zoute gebieden. Op de Waddeneilanden is waterpieper zeldzaam en waarnemingen op de wadden van meerdere exemplaren in zomerkleed in het voorjaar bleken vaak oeverpiepers in het minder bekende zomerkleed te zijn. De enige plaatsen in Nederland waar beide soorten samen zouden kunnen voorkomen, zijn brakke kwelgebieden aan de kust, zoals Kroon's Polders op Vlieland of de Noordkop van Texel, maar ook daar is waterpieper een vrij bijzondere verschijning.

Nils van Duivendijk

